

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ **Π. Ε. ΣΕΡΡΩΝ**
ΤΜΗΜΑ : ΦΥΤΙΚΗΣ & ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Πληροφορίες: Ρόιδος Νικόλαος
Νικηφορίδης Χρυσοβαλάντης
Τηλέφωνο : 23213 - 55200, 55232
Fax: 23213 - 55108
Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Ομοιοίας
Τ.Κ. : 62125 Σέρρες
Email: nikiforidis@serres.pkm.gov.gr

Σέρρες 3 Δεκεμβρίου 2020
Αριθμ. Πρωτ.: 19773

ΠΡΟΣ : Όπως ο Π.Δ.

**4^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΕΡΡΩΝ**

1. ΣΤΟΧΟΙ

Η ενημέρωση των βαμβακοπαραγωγών για το διάστημα που μεσολάβησε από το προηγούμενο δελτίο μας (25/8) και οδηγίες που αφορούν μετασυλλεκτικές πρακτικές στα βαμβακοχώραφα - στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του πράσινου σκουληκιού, του βασικού εχθρού της βαμβακοκαλλιέργειας στην Π.Ε. Σερρών.

2. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Καιρικές συνθήκες κατά την αποφύλλωση και την συγκομιδή

Είναι γνωστή, η μεγάλη εξάρτηση του βαμβακιού από τον καιρό. Είναι από τις μεγάλες καλλιέργειες που οι καιρικές συνθήκες έχουν έντονη επίδραση σε όλες τις φάσεις εξέλιξής της και ιδιαίτερα στο στάδιο της συγκομιδής.

Αύγουστος: Οι θερμοκρασίες ήταν κατώτερες από τις συνηθισμένες για τον μήνα, ενώ σημειώθηκαν και κάποιες βροχοπτώσεις. Ο καιρός αυτός βοήθησε να γίνουν χωρίς υπερβολικό άγχος **τα ποτίσματα**, που ήταν και η κύρια καλλιεργητική φροντίδα σε αυτό το χρονικό διάστημα.

Σεπτέμβριος: Στεγνός μήνας, με μια σημαντική βροχόπτωση στις 26 του μήνα. Ψηλές οι θερμοκρασίες.

Οκτώβριος: Καλοκαιρία, με απουσία βροχών εκτός από κάποιες ασήμαντες ψιχάλες. Υψηλές, για την εποχή, θερμοκρασίες.

Νοέμβριος: Απουσία βροχών, ψηλές για την εποχή θερμοκρασίες το πρώτο 20ήμερο του μήνα. Βροχή την τελευταία μέρα του μήνα

Οι υψηλές θερμοκρασίες του Σεπτεμβρίου προώθησαν την καλλιέργεια. Η ανομβρία το ίδιο διάστημα επιβεβαίωσε, εκ των υστέρων, εντονότερα την ανάγκη για παράταση των ποτισμάτων που είχαμε συστήσει στο προηγούμενο δελτίο μας.

Οι αποφυλλώσεις έγιναν στη συνηθισμένη περίοδο για την περιοχή μας, από τις 20 Σεπτεμβρίου έως τις 20 Οκτωβρίου. Η συγκομιδή πραγματοποιήθηκε με πολύ ευνοϊκό καιρό: ηλιοφάνεια, ψηλές για την εποχή θερμοκρασίες και χαμηλή ατμοσφαιρική υγρασία - για **βαμβακοκαιρό** έκαναν λόγο οι βαμβακοπαραγωγοί. Ξεκίνησε σποραδικά από τις 20 Σεπτεμβρίου, σε κάποια ξηρικά χωράφια. Διακόπηκε από την βροχή στις 26 του μήνα, ξεκίνησε πάλι στις αρχές Οκτωβρίου και εντάθηκε από τις 5 του μήνα, για να διακοπεί, για μια μέρα, από την βροχή στις 13 του μηνός. Σε αυτή την ημερομηνία είχε συγκομιστεί, περίπου, το 35% της έκτασης, ενώ είχε παραδοθεί στα εκκοκκιστήρια το 1/4 της προσδοκώμενης παραγωγής. Συνεχίστηκε, στη συνέχεια, ανεμπόδιστα η συγκομιδή. Στις 23 Οκτωβρίου είχε συγκομιστεί το 75% και στις 2 Νοεμβρίου, που διακόπηκε η συγκομιδή λόγω ασθενούς βροχής, είχε ολοκληρωθεί, σχεδόν, η συγκομιδή του πρώτου «χειριού» και το 50-60% του δεύτερου «χειριού». **Στις 11 Νοεμβρίου ολοκληρώθηκε η συγκομιδή.**

Σε όλη την διάρκεια της συγκομιδής προηγούνταν η δυτική πλευρά του νομού και ακολουθούσε η Φυλλίδα και η Βισαλτία.

Από την εξέλιξη της συγκομιδής παρατηρούμε ότι εξαλείφθηκε εντελώς η οψίμηση μιας εβδομάδας, για την οποία κάναμε λόγο στην αρχή και σε ένα μεγάλο μέρος της καλλιεργητικής περιόδου.

Οι εξαιρετικές καιρικές συνθήκες, υπό τις οποίες έγινε η συγκομιδή, βοήθησαν να συλλεγεί **υψηλής ποιότητας σύσπορο βαμβάκι**. Πολύ καλές και οι **στρεμματικές αποδόσεις** σε όλες, σχεδόν, τις περιοχές, πλην των χωραφιών που δεν ποτίστηκαν επαρκώς στο τέλος της καλλιεργητικής περιόδου ή αυτών με φτωχή, ελλειμματική λίπανση - κάναμε μεγάλη προσπάθεια ενημέρωσης τα τελευταία χρόνια για να καταδείξουμε την ανάγκη της επαρκούς λίπανσης και να γίνει κατανοητό στους παραγωγούς ότι η μείωση της λίπανσης αποτελεί αντιοικονομική πρακτική.

Η παρατεταμένη, όμως, ανομβρία, δεν επέτρεψε, μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου, να οργωθούν τα βαμβακοχώραφα, ενώ είχε ολοκληρωθεί η συγκομιδή και η στελεχοκοπή τους. Οι βαμβακοπαραγωγοί αναμένουν, εναγωνίως, τις βροχές για να οργώσουν τα χωράφια τους. Αξίζει να σημειωθεί (το αναφέρουμε στα μετεωρολογικά στοιχεία) ότι πέρυσι καθυστέρησαν τα οργώματα (έγιναν τον Ιανουάριο) εξ αιτίας των υπερβολικών βροχοπτώσεων, που ξεκίνησαν στις 31 Οκτωβρίου και σταμάτησαν στα τέλη του έτους. Το γεγονός δείχνει πόσο ευμετάβλητες και διαφορετικές από έτος σε έτος είναι οι συνθήκες στο «ξεσκέπαστο» μαγαζί που είναι η γεωργική εκμετάλλευση.

3. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ – ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Διαρκής πρέπει να είναι, κάθε χρόνο, η μέριμνά μας για αύξηση του πληθυσμού των ωφελίμων εντόμων με την αποφυγή των άσκοπων και επιζήμιων ψεκασμών, αλλά και για τη μείωση του πληθυσμού του πράσινου σκουληκιού με άλλα μέσα. Μία τέτοια πρακτική είναι και η καταστροφή των νυμφών διαχείμασής του.

Το πράσινο σκουλήκι διαχειμάζει (περνάει το χειμώνα) στο στάδιο της νύμφης (κουκουλιού), μέσα σε στοές που ανοίγει στο έδαφος των βαμβακοχώρων.

Η πληθυσμιακή εξέλιξη του εντόμου κατά τη νέα καλλιεργητική περίοδο (άρα και οι προκαλούμενες ζημιές στις βαμβακοφυτείες), εξαρτάται από τον πληθυσμό της πρώτης γενιάς, δηλαδή από τον αριθμό των πεταλούδων που διαχείμασαν επιτυχώς και εξήλθαν από το έδαφος των βαμβακοφυτειών της προηγούμενης καλλιεργητικής περιόδου. Συνεπώς η πετυχημένη διαχείριση των εντόμων που διαχειμάζουν ως νύμφες μέσα στο έδαφος, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τον έλεγχο του εντόμου κατά τη νέα καλλιεργητική περίοδο. Δηλαδή, όσο μικρότερος είναι ο πληθυσμός που θα καταφέρει να διαχειμάσει, τόσο το καλύτερο θα είναι για την προστασία των νέων βαμβακοφυτειών.

Για το σκοπό αυτό κρίνεται απολύτως απαραίτητο να προβαίνουμε στις κατάλληλες καλλιεργητικές επεμβάσεις αμέσως μετά τη συγκομιδή στις βαμβακοφυτείες, ώστε να προκαλούμε ελαχιστοποίηση του αριθμού των επιτυχώς διαχειμαζόντων εντόμων.

Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου, απαιτείται μετά την στελεχοκοπή όργωμα με υνιοφόρο αλέτρι σε βάθος 20 έως 25 εκατοστών, σε όλα τα χωράφια που καλλιεργήθηκαν με βαμβάκι ανεξαρτήτως της επόμενης καλλιέργειας του χωραφιού. Με τον τρόπο αυτό πετυχαίνονται πλήρης αναστροφή του εδάφους και πλήρης ενσωμάτωση των θρυμματισμένων από τη στελεχοκοπή υπολειμμάτων των βαμβακοφύτων στο έδαφος, με τα παρακάτω αποτελέσματα:

1. Άμεση καταστροφή των νυμφών.
2. Έκθεση των νυμφών σε αντίξοες κλιματικές συνθήκες.
3. Έκθεση των νυμφών σε αντίξοες εδαφικές συνθήκες (πχ υδατικός κορεσμός του εδάφους σε συνδυασμό με τις χαμηλές θερμοκρασίες αυτού).
4. Μεταφορά των νυμφών σε βάθη 20 έως 25 εκατοστά και καταστροφή των στοών εξόδου των πεταλούδων, με επακόλουθο μηχανική αδυναμία εξόδου των πεταλούδων στην επιφάνεια του εδάφους.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η παραπάνω πρακτική του οργώματος αποτελεί έναν ουσιαστικό παράγοντα αποτροπής της ανάπτυξης ανθεκτικότητας του πράσινου σκουληκιού στα χρησιμοποιούμενα εντομοκτόνα, καθόσον διακόπτεται με μηχανικό τρόπο η μεταφορά ανθεκτικών εντόμων στην επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

Η χρήση άλλων καλλιεργητικών πρακτικών όπως ρίπερ, καλλιεργητής, δισκοσβάρνα κ.α., αντί του οργώματος με υνιοφόρο αλέτρι, δεν επιτυγχάνουν αναστροφή του εδάφους και ως εκ τούτου δεν αποτελούν αποτελεσματικές μεθόδους ελέγχου του πράσινου σκουληκιού. Ενδεχόμενη αύξηση του κόστους καλλιέργειας, τουλάχιστον ισοσκελίζεται από τη μείωση του αριθμού των ψεκασμών με εντομοκτόνα που θα απαιτηθούν κατά την επόμενη καλλιεργητική περίοδο. Επιπλέον, με τον περιορισμό της χρήσης των εντομοκτόνων, προστατεύεται το περιβάλλον καθώς και η υγεία των ίδιων των καλλιεργητών.

Επισημαίνουμε και μ' αυτή την ευκαιρία, ότι το όργωμα, όπως και όλες οι κατεργασίες του εδάφους, πρέπει να γίνονται όταν το χώμα βρίσκεται στο ρώγο του, για αποφυγή επιζήμιων επιπτώσεων στη δομή του εδάφους. Η ζημιά που προκαλείται στην δομή του εδάφους από κατεργασίες όταν το χώμα είναι πολύ υγρό, μπορεί να ακολουθεί την καλλιέργεια όλο το καλοκαίρι (καχεξία – κιτρινάδα, κακή ανάπτυξη των φυτών, κ.λ.π.).

Αναφέρουμε, τέλος, ότι στην Π.Ε. Σερρών το όργωμα των βαμβακοχώραφων μετά την συγκομιδή αποτελεί πάγια γενικευμένη πρακτική, που εφαρμόζεται απ' όλους τους καλλιεργητές. Είναι πολύ σπάνιες οι περιπτώσεις χωραφιών στα οποία δεν γίνεται όργωμα, αλλά κάποιου άλλου είδους κατεργασία.

**Ο Αν. Προϊστάμενος του Τμήματος
Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής**

**Ρόδος Νικόλαος
Γεωπόνος**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

ΠΡΟΣ:

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ & ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ, Αγ. Λουκάς – Τέρμα Αμυνταίου Τ.Κ. 65110, Καβάλα
2. ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ Π.Ε. ΣΕΡΡΩΝ

ΚΟΙΝ:

1. ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ, Μεραρχίας 1, Τ.Κ. 62122, Σέρρες
2. ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ, κ. Κιορπέ 22, Τ.Κ. 62041, Ροδολίβος
3. ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ, Ηρώων 2, Τ.Κ. 62200, Νιγρίτα
4. ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ, Πλατεία Μπακογιάννη 2, ΤΚ 62042, Ηράκλεια
5. ΔΗΜΟΣ ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ, Τ.Κ. 62046, Χρυσό
6. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ, Τ.Κ. 62042, Νέα Ζίχνη
7. ΔΗΜΟΣ ΣΙΝΤΙΚΗΣ, Ελευθερίου Βενιζέλου 34, ΤΚ 62300, Σιδηρόκαστρο
8. Αγροτικό Συνεταιρισμό «Ένωση Αγροτών Ν. Σερρών», Εμμ. Ανδρόνικου 45, ΤΚ62121, Σέρρες
9. » ΕΑΣ Βισαλτίας, Κ. Καραμανλή 19, ΤΚ62200, Νιγρίτα
10. Σύλλογος Επαγγελματιών και Εμπόρων Γεωργικών Εφοδίων Ν. Σερρών, Ηροδότου 33, Τ.Κ. 62100, Σέρρες